

VOJKO I MIRKO

Iz ditinstva su bili prijateji.

Od puške škole unaprid, uvik su bili zajedno. Zajedno su svršili pušku školu i Rejaluku i zajedno su ulizli na Poštu i postali poštarski činovnici.

Još od malena uvik su se slagali, a dobri su bili obadva i deboto istega temperamenta. Ča bi Mirko reka Vojko bi omar prista, a ako bi Vojko reka neću to i to, i Mirko bi omar reka neću.

Kad su jošćec bili tako malašni, jedan od nji je reka:

— Ja se neću oženit — a oni drugi odmar i on:

— Neću ni ja!

Bože moj, znamo ča su dica, i znamo ča sve govoru, ma se dikod dogodi da ono ča je u ditinstvu rečeno tako i ostane.

Većinom dica govoru da se nećedu oženit. Ja ne znam zašto, ma tako govoru. Znam jednega ča je sad likar, ča je isto tako govori kad je bi' malašan. Kad su ga doma uviravali da će se ipak oženit jerbo će se zaljubit i jerbo će oženit jednu ženu kojoj će otit najvišje dobra, mali je onda reka:

— Dobro je, ja ću se onda oženit s mamom jerbo njoj oču najvišje dobra!

Znam jednega ča je sad oficjal od marine, koji je, kad mu je bilo dvi godine, reka da će se oženit s jednon malon iz susistva kojoj je isto bilo dvi godine. Posli dvajstipet godin on se š njom oženi.

Kako vidite dica govoru i ovako i onako, a tako su govorila i ta dva naša prijatelja.

Kad su iz puške škole išli u Rijalku oba su dobro učila. Bili su vajali djaci, nisu bružavali skulu, a jedina in je zabava bila ča bi dikod igrali na biljard. Odili su u tiće, skupjali su bule i imali svaki svoju malu biblioteku. U biblioteki je bi *Robinzon*, *Koliba ujaka Toma* i ovake

slišne knjige, a tek u sedmi razred su proštili *Olgu i Linu*. To je onda bi' jedan kâ malo slobodniji romanac.

Kad su učinili ispite zrilosti, prva stvar je bila kupit bagulinu. Onda je svak nosi bagulinu. U Dadića i Bužančića, odmar kod vrati, je bi' jedan štaladž su više od sto bagulini sa raznin ručican ponajviše o' kosti. Jedan put su bile došle u modu nike baguline o' gozda, tanke s ručicon o' nikela.

Kad su kupili bagulinu, onda su išli u kafu. Onda se nij sidilo pri kafon onako kâ sad prez da ikor išta vazme. Prin bi svak čakod vase kad bi sê u kafu. Pili su se bičerini o' razni liker, marene ili framboa.

Osin baguline i ča su počeli odit u kafu — jerbo študijenti prez roditelj nisu smili odit nidir, pa ni u kafu — počeli su se kâ malo boje nosit, najskoli kad su bili imenovani praktikanti o' pošte su 25 fjorini adjutuma.

Onda su se nosile tisne gaće — a prin toga puno široke — najskoli liti bile i na rige.

Poslin taki gać, prva stvar je bila crni bonžur o' kangara. Bili diley duplin botuniman, kularine kâ fjoketi špilon — svi su prin nosili špile — i inkolanin peturion s raznin pjetežinan, koja se stavljala povr košuje. Visoki kolet i klobučić na vrj glave. Čin bi brčići počeli rest, nisu se brili kâ danas, a pušćali su se i bafeti, one tzv. bandete oli favorite. One bandete su se nosile dužje i kraće.

Kad smo i' tako obukli pustimo i' da gredu malo u šetnju.

Šetalo se onda više po Pjaci, ma samo do pô Pjace, jerbo na onen donjen dilu ni bilo šaliža. (Ovi donji dil je bi' šaližan god. 1891.) Svaki dan nij bila šetnja — kâ danas — vengo samo o' nedije i u korizmi poslin predike, poslin »miseca od mađa« i »miseca od otobra«, kad bi gospojice došle poslin crikve učinit dva đira s materon priko Pjace, a ne prez matere kâ danas.

Mladići bi i' čekali isprin crikve i išli za njiman do Pjace.

Isto tako od nedije poslin mise.

I ona dva naša prijateja odili su kâ i drugi mladići, i vrtili bi bagulinom meu prstiman.

Odili su onako samo za poč di gredu i drugi, jerbo su uvik bili ostali pri tomu da se nećedu oženit.

Ma tako šetajuć pala je Mirku jedna cura u joko, a u isto vrime pala je ta ista u joko i Vojku, ma to prez kâ da su oni tili.

Ni jedan ni drugi o tome nisu govorili.

To van je bila nika Đilda. Lipa je bila. Visoka, malo mršava a bjonda. Visili su jon uvojci priko čela, s bande i okolo vrata. Na glavi je jemala jednu kanotjeru dosta široki kril, a s malon jednon kubon. Duge brnice, naravna stvar, a na rameniman jedna mala mantelina od anjeline s kularon à la Stuart. U ruci lumbrelin. Lumbrelini su jemali duge ručice, pa su bili deboto metar i pô dugi. Oti dugi lumbrelini, kad

nisu bili otvoreni, nosili su se sprida nakrivo priko sebe naslonjeni kâ na lakat.

Eto to van je bila Đilda.

Kad bi Đilda s materon izašla iz crikve, Vojko bi reka:

— Ajmo ća, nima višje nikoga! — iako je bilo jošćec svita, a Mirko bi odmar prista:

— Moremo, ajdemo, nima višje nikoga.

Đilda na Pjacu, a oni oba na Pjacu. Đilda na Rivu, a oni oba na Rivu, i uvik kad bi jedan rekao: »ajmo tamo, ajmo ovamo« — odmar bi oni drugi prista.

Kako ste mogli odmar razumit, bila je draga i jednemu i drugemu, ma su to tiščali za se. I jednemu i drugemu su se uši bile dosta steplile za Đildon.

Đilda ni' razumila ništa. Vidi da je gleda jedan, da je gleda drugi, pa je nikako kâ gledala obadva jerbo su obadva bila dobra partita.

Ča ćete vi divit, u jedan put nima Đilde.

Oba oni kâ tužni. Od jedne crikve do druge, a nje nima. Onda su se cure iskale po crikvan, a ne kâ danas po banjiman, kiniman i ostalin mistin.

Đilda se bila razbolila i to teško.

Oni to nisu znali jerbo se to onda ne bi moglo doznat, a ne kâ danas kad se sve zna.

Prošli bi jon ispo kuće zajedno, a dikod i sami u nadi da će je vidit oli čakod doznat, i s otin su se počeli malo kâ razdvajat.

Jednu večer se susritnu ispo njezine ponistre. Isprimice su oba tili reć da je to slučajno, ma odmar su se kâ izdali i odmar su došli u žestoki razgovor.

— Ja san se spazi da je ti gledaš!

— Ja ti govorin da ona mene gleda!

— A ja san se spazi da je ti gledaš!

— A ja ti govorin da ona i mene gleda!

— Ja ti govorin da će ona bit moja!

— A ja ti govorin da će bit moja!

— Oće!

— Neće!

I tako »oće, neće« višje o' pô ure, dok u zanju nisu došli deboto i do rukuj.

Rastali su se. Jedan je iša na jednu, a drugi na drugu stranu.

Svadili su se.

Višje o' kojega puta su se jopet srili ispo kuće o Đilde, ma dreto jedan, dreto drugi.

Posli nekoliko dan, umre Đilda. Bi' jon je lip sprovod. Sve cure u bilo s veliman okolo kasila, a jedna za kasilon s jednon gvantjeron, a na

gvantjeri je bi Đildin oficij i jedna slomijena svića. Ona ča je nosila gvantjeru odila je prignuton glavon, sva tužna, kâ da plače. Oni dva nisu išli za sprovodon jerbo se sa obitelju nisu poznavali.

Tri dana poslin ven je Đilda umrla Vojko kupi jedan bukej cvića. Lipo ga zamota da se ne opazi ča nosi i dreto od popodne na Sustipan.

Kad je doša na grobišće, uputi se prama grebu di je bila Đilda.

Kad je doša na desetak korakov o' greba, opazi kod greba Mirka.

Zaustavi se.

Na grebu je bilo nekoliko krun sa jur usalin cvićen i jedan bukej s friškin cvićen.

Vojko to gleda i ne zna ča će, ma u jedanput ne tijuć malo kâ zakašje.

Mirko se okrene.

Pogledadu se.

Vojko se onda uputi. Dojde do greba, odmota bukej i postavi ga na greb uz oni ča ga je Mirko bi' postavi.

Stali su tako prez progovorit dok se kod nij smrklo.

Ujedanput, oba kâ zajedno se okrenu i pogledadu. Pogledadu se, ma ne više onako oštro kâ ča su se u zanje doba gledali. Pogledali su se onako, kako bi se pogledali prin ven su se bili svadili, samo ča je ovi put pogled bi' kâ tužan, a oči pune suz in se svitlile.

Prez riči pružu jedan drugemu ruku i vratu se u grad zajedno.

Ostali su jopet prijateji kâ ča su i prin bili, a kad bi govorili o ženidbi, oba su — sad malo jače — govorili da se nećedu oženit.

Održali su rič i nisu se oženili.

(Ježinac, Split, 1935)

IZ ONDAŠNJEG DOBA

Zvala se Anđolina.

Bila je jedinica u joca i matere. Dotarica, dobra dotarica.

Otac jon je u gradu tišća butigu i prodava je postavu, pašice, vunu, preju i šudare. S otin je učini stanje. Kupi je dosta veliku kuću i ništo zemaj. Onda se to moglo. Nij onda bilo »zatvoreno«, »otvoreno«, stalo se u butigi koliko se tilo. Nudilo, prodavalo i mirilo na lakte. Kašnje je metar doša. Šjor Mate je bi' čovik na svome msitu. Bi' je malo kâ i oštar, ma je zna gledat svoje, i jedini mu je vicij bi' ča bi dikod od nedija iša u lov u solinsko oli stobrečko blato.

Od nedije bi se obuka, stavi bi kanjetu, novu robu i ščap u ruke kâ konte Vice. Onda bi se kanjeta, roba, kapot i lumbrela nosila po četrdeset godin. Najprin je onda roba bila dobra, a nosila bi se samo o' nedije. Nij onda svak bi obučen svaki dan kâ o' sveca. Kad bi o' nedije izaša, iša bi u barbira i to u Kleme Casolina na Pjacu. Tot bi bila čakuleta. Bilo je osan-dese katridi, od oni žuti visokin škenjalon, i tot bi čeka jedan na drugoga dok bi ga doša red. Nij onda svak govori o'pulitike kâ danas. Tot se govorilo o vukodlacima, o Tegetoffu, o branciniman, o biskupu i o lupežima u Treštu. O' politike se govorilo jedino u knjižari Malpurgo, di bi dolazi Bulat, Borčić, Malpurgo, Kleme Kamber (u cilindru) i drugi.

Kad bi ga barbir obrija — a onda bi se brili jedan put na nediju, pa bi se omar vidilo da je čovik bi' u barbira — kad bi mu narica brke, lipo ga spleja, učini bi mu franzete, oli ako bi se pleja vlasima uzgor, onda bi mu jednin okruglin bruškinon su dvi ručice proša par puti priko glave. Mali bi ga svega škovuleton proša, a onda bi stavi kanjetu na glavu, izaša i tuka ščapon o šaliž. Na misu, malo sa judiman, pa na obid.

Bi' je rukova — kâ ča su svi onda — jednu iz boji i poznatiji obiteji iz Varoša. Dobra, prava ona naša starinska kutnja žena. Kuća, crikva i Anđolina, to je kumi Domini bilo sve.

Od nedije — najskoli dok je Anđolina bila mlaja — išli bi o' pozapone u šetnju.

Išli bi do Šemenarja, oli put Solina do kuće o' Rikovera, oli put Pojišana do Koludric, oli put Sustipana do fabrike o' cimenta. To je onda bilo puno daleko, i duga šetnja. Bila je duga jerbo se onda odilo polako, ono baš šetajuć, i svaki čas ustavljajuć, jerbo bi šjor Mate se uvijek ustavja i šćapen čakod kaživa. Nij kâ sada kad te svak tura i nikor ne gleda di gre.

Kuma Domina bi ga tiščala šotobraco, a malu za ruku. Za njega san van reka kako je bi' obučen, samo san van zaboravi reć da je jema kadinjelu o' zlata priko trbuja s liron šterlinom koja je visila do ispo dila. Kuma Domina je jemala jednu šaketu o' veluda, ma kâ »a vita«, kolanon o' zlata oko vrata. Na prsiman fermon. Brnica crna, široka, a na nogan gete o' brunena koje su se obišno u Ive Burovića kupovale. Dvi debele drece oko glave su tri do četiri srebrne forkadele i s jednon pribadačon o' zlata.

Anđolina, dok je bila malašna, za ruku lipo s materon. Dreca niza škinu, vešta roža, bile bičve o' kotuna doma spletene na angriz, na gropete, oli na bajame s traforiman. Crni visoki ungareški postoli na špigete. Onda nij bilo žuti postoli.

Kad je Anđolina naresla, a učinila se lipi kus cure, odila je dikod i sama na misu, ma ponajviše s materon. Onda nij više nosila drecu, vengo je jemala kinkin, kako je onda bilo moderno. Veštiti obično o' tanke vunice oli al de len čeleste, zelene oli roža. Bluza tisna s balenan bi stiskala još boje bušt a pištanja je bila visoka isto sa balenan. Rukavi na velike i široke bufe. Bluza bi stala priko brnice, svuda kratka a samo naza malo podužja. Brnica je bila na falde i kamufe, a ispo brnice su se nosili straga »batticuli«. Ovi su »batticuli« bili učinjeni o' krene, kriveluna i organtina, a su dvi kurdele bi se vezali oko pasa. S otin bi se popravilo i manje vidile forme, a nij kâ danas da i' u jove tisne brnice vidiš kâ da su gole. Brnica je straga bila dužja, i to je bi' »štrašin«. S jednon bi rukon Anđolina tiščala brnicu, a to je onda bilo dosta koketno neka bi se vidi sami postol, a u drugoj oficij s korican o' kosti. Mater je bila u nju zajubjena, a bome kâ svaka mater.

Kuma Domina je u sebi jemala onoga spliskoga ambicjuna, pa je sve mislila kako bi Anđolinu stavila u kapelin.

Nij to onda bila lako stvar.

Kad bi se onda koja stavila u kapelin, a najviše bi stavile kad bi išle u vijađ, cili je Split o tome govori. Nij kâ danas kad i službenice stavu rumbu. To je materi bila velika jedna misal, ma otac nij da. Onda se znalo ča je očeva voja. Nij kâ danas kad otac čini ono ča dica očedu.

Došlo je vrime, došla je Anđolina u godine kad su se niki počeli za njon okrićat i bacivat na nju oko. Reka san da je šjor Mate bi oštar pa bi reka: »Sunce u more, a Anđolina doma. Ava Marija, zatvori škure!« Onda su bili škuri, nisu bile grilje i rulete, a bilo je boje liti za ovo naše sunce i zimi za bure. I otac i mater su želili da Anđolina pojde za kojega

pobojega, a mater suviše u sebi da bude »legal«, to da kâ s vrimenon postane konšiljer. Onda je to bila velika stvar, nij kâ danas, ka' jedan o' fuzbala vaja više ven pet konšiljeri uzajedno — to kako foji pišu.

Ako bi se oko kuće koji prošeta, a ocu nij bi' po ćudi, šjor Mate bi mu zatvori škure u ćunku, oli bi mu na ponistru stavi metlu, a više o' kojega puta i onu posudu, znate koju. Ako bi trevi doć dikod po koji, onako kâ pobasji, šjor Mate bi doša na ponistru s puškon, a oni bi vajalo da uteče. Nij bilo onda lako ćinit jubav! Nij kâ danas, kad se omar prvu večer gre na rendevu i stoji do jedinajst uri uvečer.

Zaraj tega ća je mater puno na visoko odila, a otac bi' tako oštar, nij se nikor ćini naprid a godine su prolazile.

Prošle su i druge godine i dosta njizi. Anđolina se počela malo kâ ingrešpavat, prsi su jon upale, a škina izašla malo kâ uvanka.

I trbuj jon je bi' malo izaša, a vajalo je da stavlja malo veće »batticule«.

Nij bila više ona ća je bila.

Došla je i ćetrdeseta, a i prošla je, a ona uvijek »za doma«.

Otac jon je onda umra. Umra je o' punte. Onda se najviše o' tega i od dvi-tri druge bolesti umiralo. Nij kâ sada kad svak umire od koje nove moderne bolesti.

Ona i mater su prodale butigu i živile su od fiti i od ništo intrade. Mater je odmar stavila u kapelin, oživotvorila svoju davnu žeju. ma je bilo kasno.

Anđolina se jošćec kâ tišćala, ma se vidilo da je zakasnila na misu. Utekli su bili konji iz štale. Nij kâ sada, kad i one o' šezdese, a i priko šezdese godin nosu kratke brnice, bubikofe i gredu kâ curice. Onda se znalo koliko ko jema godin, a nij kâ danas kad se ne razumi više ništa.

Mater se grizla vidit ćer kako jon propada i kako se nikor ne ćini naprid, a i Anđolini su godine počele davat po glavi.

Počela se upadnije obućivat, tako da je dikod bila deboto i kâ ridikul.

I mater je umrla.

Govorilo se da jon je doša kankar u trbuj. Onda je sve bi' kankar, nij kâ danas kad jemamo posebne likare za ženske. Tega prin nij bilo.

I tako je Anđolina ostala sama. Sirota o'šezdese godin.

Kad je ostala sama, onda jon je još žešće dalo u glavu da se oće udat, i počela je iz komona vadit veštite i kapeline, koji su davno bili izašli iz mode, i počela se obućivat i odit u šetnje.

I svršila je kâ ridikul, a to u Splitu gre brzo.

Sad bi vajalo bit likar, pa reć sve zašto i kako je došlo do tega, a da ne govorimo o roditejima koliko su oni za to bili krivi. Vražja ambicjun!

Kad bi se obukla, išla bi šetat put porta, i svakog bi pitala, kad dolazi vapor iz Trešta. Uvik je čekala vapor iz Trešta.

Kad bi je pitali zašto čeka vapore, rekla bi da se jema odat, da čeka mladoga koji će je doć rukovat.

Morete i sami znat da jon od onda više nisu davali mira. Čim bi je ugledali, omar bi je poslali put mula, i rekli bi jon da evo sad dolazi vapor. I ona bi trkala na mul.

Još je gore bilo kad su je pitali koga čeka, za koga se jema odat i koji jon je to mladi.

Isprimice nij tila kazat koji je, ma u zadnju je rekla. Rekla je:
— Čekan Franu Josipa!

(*Ježinac*, Split, 1935)

GOSPODIN JOZEF

Šjora Marjeta je jošćec zarana ostala udovica. Muž joj je bi' sansir i puno stariji od nje, a ostavi jon je dvi zemje i kuću di su stali. S otin nij mogla bog zna kako živit, pa je fitavala komore. U nje su ponajviše stali oficjali, pa su govorili da je učinila svoju.

Kad je došla u godine, počela je odit u crikvu. Kad ovake nike počmu odit u crikvu i razgovarat se s popiman i fratriman, zbogooooon! Svršila je misa!

Onda nisu više u nje stali oficjali, ven niki penšjunati, a meu nji-man i jedan furešt ča je bi' ništo ovod na feratu, ništo kâ pobasjega. Govorili su da je Ček oli Slovenac, a i Tirolež, svakako tamo iz Tudeškarije.

Zva se Jozef, a bit će mu bilo niki' četrdeset godin.

Kad je doša u šjore Marjete za unajmit sobu, pojubi jon je ruku. To onda nij bilo kâ sad. To je bila jedna ritkost, a to je njoj dalo u glavu. Svaki put kad je susre po skalan, oli u kući, uvik bi jon pojubi ruku.

Ona je to pripovidala nikin prijateljican i one su se čudile njegovoj finoći. Jedan su se put našle u šjore Marjete u vižite tri njezine prijatejice.

Gospodin Jozef je ništo slučajno bi' doša doma, a šjora Marjeta ga je onda pristavila prijatejican. On je svima triman pojubi ruku.

Kad je gospodin Josef iša ća, i one ostale same, tri ure su o njemu govorile:

— Samo furešti moredu bit ovako fini!

— Naši su puno 'nloranti.

— Koji bi ti Splicićanin ovako doša i ovakve fine konplimente zna učinit? Vidi se da je o' šesta i juzak.

— A koji bi ti Splicićanin pojubi ruku?

— Nima do furešti, naši su u temu puno nazad.

I sve ovako naprid su govorele i u zadnju čestitale šjori Marjeti ča jema u kući tako finoga čovika.

— On višeje puti — govori ona — dolazi u večer kući i s namon se razgovara, i govori mi da je njemu čast učinit mi malo kunpanije.

— Jo!

— Di bi ti koji naš to reka?

Poslin tega i ove a i druge prijateljice su dolazile u šjore Marjete u nadi da će doć gospodin Jozef i da će in pojubit ruku...

Šjora Marjeta je bila vanka sebe.

Počela mu je nosit i kafu izjutra u komoru. Rekla mu je da jema dosta mlika i da to deboto nju ništa ne zapada.

Kad se to doznalo, svak se začudi jerbo je 'e svak poznava kâ škrtu. Davala je pineze na šuporat, i to po onu: patakun na svaki fjorin na nediju, a tiščala je i penje. Davala je pineze na zlato, a ako se kroz niko vrime zlato ne bi iskupilo, ostajalo bi za nju, tako da je u komonu jemala jednu veliku škatulu punu zlata.

Jednu večer kad je gospodin Jozef bi doša da jon čini malo kunpanije, ona mu je pokazala onu škatulu.

Odmar sutradan je poče on njoj činit dikjaracjune i iskaživat jubav.

Reka jon je da na cilon svitu nij naša boju, pametniju, iskreniju i ozbiljniju ženu od nje. Reka jon je da je simpatišna u govoru, kâ ča se obišno to govori o oniman koje nisu baš puno lipe, da se vidi da je fina i da se vidi na njoj da je od fine i gospocke fameje. Sve jon je reka, samo jon nij moga reć da je mlada i lipa.

Mlada nij bila, jerbo je bila višj o' dvadese godin starija od njega, a da se nij malo kâ osušila, ne bi bila puno gruba.

Svašta lipoga jon je reka i cilo vrime joj je tišča ruku i svaki čas bi jon pojubi ruku.

U zadnju jon je reka da bi on bi' najsrnitiji čovik na ovon svitu kad bi ona pristala da pojde za nj.

Ona mu onu večer nij mogla ništa reć. Samo je tiščala malo zatvorene oči i glavu u nazad, a na licu jedan mali posmi od velikog zadovojtva.

Onu noć nij mogla spavat. Odmar sutradan najranije se sva lipo obukla. Oprala je vrat i očistila nokte, malo se i žberletala i pošla u jedne prijatejice, za koju je mislila da joj je najvirnija.

Došla se u nje svitovat, ma od nje nij pitala svita, ven jon je sve kazala ča jon je govori gospodin Jozef, i kako će se brzo š njin zaručit.

Prijatejica je nij mogla ništa svitovat kad je vidila da su jon se tako steplile uši, a čin je šjora Marjeta išla ča, brzo se obukla i odmah išla u dvi-tri vižite kazat novitad. U čakule i kritike svu su je izrešetali.

Svi su zinuli i svak je reka da ča je luda, da oli nima doma zrcalo pa se ne vidi kaka je.

Nike prijatejice su kâ otile jon ča i o tomu govorit, ma ona nij čula ništa.

Kako je bila škrta, mislila je u sebi i na to da ako sutra on umre, da bi jon ostala penšjun. Ma mu to nij želila, jerbo se u nj bila dobro zakupusila.

Prijatejice su jon nagovorile jednu neputu da ona pojde u nje i da jon ona malo kâ otvori oči. Ova je neputa išla i govorila jon, ma je šjora Marjeta nij badala, jerbo je mislila da jon ona govori iz interesa, jerbo kad se ne bi odala, ona bi reditala njezino. Ne samo ča je nij poslušala vengo se š njon zakarala i svadila.

Ona nij mogla vidit ni čut ništa, ona je jedino vidila i slušala gospodina Jozefa, a gospodin Jozef je deboto svaku večer dolazi ranije doma, i ona bi mu uvik čakod spravila. Tot bi oni dva, kâ dva goluba, čakod izili, a onda bi on sta pripovidat i govorit koliko jon oće dobra. Zna je lipo lagat, a ona, kâ i sve ženske, kad se malo inšenpjadu, sve viruju. I ona mu je sve virovala. Sve, sve ča bi on reka za nju je bilo evanđelje.

Dikod bi je i pojubi, a onda bi ona mislila da je najsrnitnja žena na svitu.

Misto da on nju zaruči darovala je ona njemu dva-tri prstena i leroj s kadinelon o' zlata. Bila i večera i on je dove dva prijateja. Tot su se veselili, jili, pili i u zadnju i pivali tudeški. Svi su jon tiščali nazdravice, a ona se sva krabila o' dragosti.

Počeli su špoži odit i vanka, najvišje od nedije na misu i on jon je nosi lumbrelin. U Kanta mu je kupila lipi fini veštit i gvante.

Sad je redovito dolazi svaku večer na večeru, a poslin i na obid, jrebo mu je ona rekla da kad kuva za se da more i za nj.

I onda su bili veliki razgovori.

On jon je tumači kako čedu lipo živit š njegovon plaćon i s onon ča ona jema. Uviri je da ono zlato ča jon stoji u komonu da je mrtvi jedan kapital, da je to najboje prodat, stavit pineze na banku i potizat kamate. Odmar ga je poslušala i dala mu škatulu sa svin zlaton, a on je vaze i odni. Reka je da je malo po malo proda i da je stavija pineze na banku.

Puno jon je tumači kako su banke sveta stvar, kako je boje jemat pineze vengo, na priliku, zemje. Tako je 'e uviri da mu je jedan dan ispustila prokuru, a on je onda proda obe zemje.

Ča bi on reka, to je za nju bilo sveto.

Kad jon je uzadnju reka da ča će in kuća, da isto kad se vinčaju da čedu poč stat u kuću o' ferate, dala mu je ovlast, pa je on i kuću proda.

Kad nij bilo višje ča za prodat, počela je kod njega ljubav kâ malo smalaksat. Poče je po noći ostajat vanka, a višje o' kojega puta bi doša doma malo i pijan.

Nij jon višje jubi ruku.

Nij bi' višje onako fin kâ ča je bi' pri ven se zaruči, a s vrimenon je bi' posta š njon i kâ grubijan.

Onda je ona otvorila oči, ma je bilo kasno. Nij bilo višje zlata, nij bilo višje kuće ni zemaj, ven duga, a višje puti ni' jemala ni ča skuvat.

Počela se još boje sušit, a ona tuga je 'e malo po malo počela ubijat.

O' tuge, od muke, o' žalosti je umrla.

Našli su je jedno popodne mrtvu na jednom šofalu.

Javili su to brzo njemu i on je odmar doša.

Kad je uliza u komoru, priša je k njoj, skinu jon je rećine i iša je ća ...

(*Ježinac*, Split, 1935)

TUMAČ RIJEČI

adjutum dodatak, doplatak
angriz riža
anjelina janjeća koža (krzno)
»a vita« uz tijelo
badat slušati, mariti
bafete zalisci
bagulina štap za šetnju
balena šipka od riblje kosti
banda strana
bandete vrsta zalistaka
banj kupalište
barbir brijač
batticulo dio ženske odjeće
 (vrsta podstave)
bjonda plavojka
brancin lubin
brit se brijati se
brnica suknja
brunena tamna, crna koža
bruškin četka (za kosu)
bružavat izbjegavati nastavu,
 bježati sa satova (»picavat«, »marki-
 rati«)
bukej buket
bul poštanska marka
bušt prsa
butiga dućan
čeleste plav
čakuleta razgovor
deboto gotovo, malne
dikjaracijun izjava
dikod gdjekada, katkada
dotarica mirazuša
dreca pletenica ženske kose
dreto ravno
đilej prsluk
falda vrsta pregiba na suknji
favorite vrsta zalistaka
fermon ženska zlatna ukrasna kopča
fit najamnina
fitavat iznajmljivati
fjoket vrpca (ukrasna)
forkadela igla ukosnica

kotun pamuk
krabit se topiti se
kruna vijenac (mrtvački)
kuba kupola
kular ovratnik
kularina kravata
kunpanija društvo
kurdela vrpca
leroj sat, časovnik
lumbrela kišobran
lumbrelin suncobran
mantelina ogrtač
mul gat
najskoli osobito, pogotovo
naricat nakovrćati
neputa nećakinja
nidir nigdje
njorant neznalica, primitivac
oficij molitvenik
oficjal oficir
organtin tkanina od prepredena svi-
 lena konca
partit ženidbena partija
pašica povoj
penšjun mirovina
penšjunat umirovljenik
penj zalog, polog
peturin prsa na košulji
pjetežina ukrasni nabor na odjeći
pobasji niži, koji pripada nižem dru-
 štvonom staležu
ponistra prozor
pozapone poslijepodne
prez bez
prokura punomoć
punta upala pluća
rečina naušnica
reditat naslijediti
ridikul čudak
riga pruga, na *rige* prugast
Rijalka Realka
romanac roman
roža ružičast(a)

franzete kosa koja je na čelu ravno
podrezana
gaće hlače
gete visoke lagane cipele
gropet malen uzao
gvante rukavice
gvantjera poslužavnik, pladanj
ingrešpavat se navoravati se, borati se
inšenpjavat se zblenuti se, pobonaviti
intrađa prihod, ljetina, dohodak
u naturi
juzak uljudan
kadin(j)ela lančić
kafa kavana
kangar kamgarn
kankar rak (bolest)
kanotjera nizak slaman šešir
kanjeta polucilindar
kapelin ženski građanski šešir
kasil lijes
katrida sjedalica
kinkin vrsta punde
kolana ogrlica
kolet ovratnik (na košulji)
konšiljer savjetnik, vijećnik

rumba vrsta ženskog građanskog še-
šira
sansir posrednik, mešetar
stanje imetak
šaketa ženski haljetak
šaliž pločnik
škenjal naslon na sjedalici
škina leđa
škovulet četka za čišćenje odjeće
šofal kanape, divan
šotobraco pod ruku
špigeta vezica za cipele
špila pribadača za kravatu
špoži mladenci
štrašin povelaka (dio ženske odjeće)
šudar rubac
tišcat držati
trafor šupljina, otvor, prorez
usali uvenuli
vajal vrijedan
velud baršun
vešta haljina
veštīt odijelo
žberletat se našminkati se

(Uvodičeve je tekstove odabrao, redigirao i tumač riječi sastavio dr Radovan Vidović)